

สัมภาษณ์ผู้ช่วยศาสตราจารย์ธนา เหมวงษา คณบดีคณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

ผู้สัมภาษณ์ : รศ.ดร.ปานฉัตต์ อินทร์คง, อ.ปัญญาลักษณ์ หริรัักษ์, อ.สมพร วาสะสิริ,
อ.ยงยุทธ สกุลชาติรี, อ.ธนพร ฤกษ์มูล
คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี โทรศัพท์ 02-5493276

คณบดีคณะศิลปกรรมศาสตร์ ขณะให้สัมภาษณ์
ณ ห้องประชุมคณะกรรมการประจำคณะศิลปกรรมศาสตร์
สัมภาษณ์วันที่ 8 มกราคม 2558 ที่คณะศิลปกรรมศาสตร์

คณะผู้สัมภาษณ์ : ชีวิตวัยเรียน

คนบท : ผมเป็นเด็กต่างจังหวัด เกิดที่จังหวัดศรีสะเกษ เมื่อปี พ.ศ. 2493 และได้โยกย้ายจากจังหวัดศรีสะเกษมาอยู่ที่จังหวัดอุบลราชธานี ซึ่งเป็นบ้านเกิดของคุณพ่อ ในวัยเด็กครอบครัวได้ติดตามคุณพ่อไปในที่ต่าง ๆ เนื่องจากคุณพ่อเป็นข้าราชการกรมป่าไม้ และได้เข้าเรียนชั้นประถมที่โรงเรียนมิชชันนารี ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1- 4 ต่อมาคุณพ่อได้พาครอบครัวย้ายมาอยู่จังหวัดศรีสะเกษ จึงได้มาเรียนต่อระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 - 7 ที่โรงเรียนวัดเจียงอี จังหวัดศรีสะเกษ

พ.ศ.2507 ได้อพยพครอบครัวทั้งหมดเข้ามาอยู่กรุงเทพฯ เพื่อให้ลูกๆ ได้รับการศึกษา โดยมาเรียนต่อในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 ที่โรงเรียนยานนาวา ในช่วงเวลาที่เรียน ได้มีโอกาสเจออาจารย์สอนศิลปะ ซึ่งจบมาจากโรงเรียนเพาะช่าง และมีอาจารย์ฝึกสอนจากโรงเรียนเพาะช่าง เป็นผู้ชี้แนะและสนับสนุน ท่านได้ส่งผมเป็นตัวแทนนักเรียนของโรงเรียนยานนาวาไปแข่งขันวาดรูปในงานศิลปหัตถกรรมนักเรียน ที่จังหวัดพระนครศรีอยุธยา แต่ก็ยังไม่ได้รับรางวัลอะไร จำได้ว่ากรรมการให้หัวข้อเรื่อง “พระเวสสันดร” จนกระทั่งเมื่อ พ.ศ. 2510 – 2511 ได้สอบเข้าเรียนที่ โรงเรียนเพาะช่าง แผนกฝึกหัดครูประถมศึกษาช่าง ซึ่งเป็นคำแนะนำของคุณลุงว่าน่าจะไปเข้าเรียนที่โรงเรียนเพาะช่าง ซึ่งคนในครอบครัวต่างก็สนับสนุน ถึงแม้ว่าจะยังไม่รู้เลยว่าเมื่อจบแล้วจะไปทำอะไรแต่ก็เชื่อที่ลุงแนะนำ เพราะคุณลุงเคยเรียนที่โรงเรียนเพาะช่าง และก็เป็นศิลปินที่ประสบความสำเร็จ ศิลปินรุ่นเก่าๆ ถ้าเอ่ยชื่อ คิด โกศลวัฒน์ จะรู้จักเป็นอย่างดี ซึ่งท่านสามารถเขียนรูปขายสร้างรายได้เลี้ยงชีพได้ ดังนั้นพอสำเร็จการศึกษาชั้น ม.ศ.3 จึงได้มาสอบเข้าเรียนที่โรงเรียนเพาะช่าง และสอบได้ในแผนก ปปช. (ประโยคฝึกหัดครูประถมศึกษาช่าง) เมื่อเรียนจบชั้น

ปีที่ 3 ด้วยหากนักศึกษาคณาไประสงค์จะศึกษาต่อให้สูงขึ้นก็สามารถสมัครสอบเพื่อเรียนต่อได้ เพื่อนๆผมส่วนมากก็สมัครสอบเพื่อเข้าเรียนต่อในแผนกฝึกหัดครูมัธยมศึกษา (ป.ม.ช.) มี 2 เวกคือ เวกเขียนกับเวกปั้น ผมสนใจและชอบเขียนรูปจึงสมัครเข้าเวกเขียน และสอบได้จึงได้เรียนต่อที่เพาะช่างอีก 2 ปี

นักศึกษาโรงเรียนเพาะช่าง 2511 - 2515 ถ่ายกับเพื่อน ๆ
 ที่จังหวัดอยุธยาขณะเรียนวิชาประวัติศาสตร์ศิลป์

หลังจากจบการศึกษา โรงเรียนเพาะช่างมีการปรับเปลี่ยนระบบการศึกษาใหม่ โดยมีการพัฒนาระบบการศึกษาให้สูงขึ้น คือ เพิ่มระดับ ป.ม.ศ. เพื่อเปิดโอกาสให้กับนักศึกษาแผนกจิตรศิลป์และแผนกหัตถกรรมได้มีโอกาสศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น ส่วนผมและเพื่อนเป็นนักศึกษาเรียนสายครูแล้วจึงไม่จำเป็นต้องเรียนต่อระดับ ป.ม.ศ. ปีพ.ศ. 2516-2517 เมื่อผมได้สำเร็จการศึกษาจากเพาะช่าง จึงได้ไปสอบเรียนต่อที่วิทยาลัยการศึกษาประสานมิตรในระดับการศึกษาบัณฑิต (ก.ศ.บ.) หรือปัจจุบันคือมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร (มศว.ประสานมิตร) ในหลักสูตรศิลปศึกษาหลักสูตร 2 ปี

ถ่ายภาพเพื่อนๆ เอกศิลปศึกษา

นักศึกษาวิทยาลัยการศึกษา
ประสานมิตร 2516-2517

อาจารย์เฉลิม นาศิริรักษ์ คณบดีคณะศิลปกรรม
เป็นผู้เจิมหน้าผากเพื่อความเป็นสิริมงคลในวันไหว้ครู
ครอบครัวช่าง

เมื่อสำเร็จการศึกษาอาจารย์สุจริต หิรัญกุล ได้ชักชวนให้เข้ามาเป็นครูที่เพาะช่าง โดยท่านได้คัดเลือกเพียง 2 ท่าน คือ ผมกับอาจารย์วสันต์ งามสันติสุข โดยในครั้งแรกเข้าไปเป็นอาจารย์อัตราจ้างก่อนก็เกิดความประทับใจมากเนื่องจากได้กลับมาเป็นครูในโรงเรียนเพาะช่างที่เคยเป็นนักศึกษาเก่า ในช่วงนั้นอาจารย์เฉลิม นาศิริกัญ ท่านเป็นผู้อำนวยการโรงเรียนเพาะช่างและเป็นคณบดีคณะศิลปกรรม วิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษาท่านแรก ผมและเพื่อนครูใหม่ได้ให้ท่านเจิมหน้าผาก เนื่องในวันไหว้ครู ครอบครูช่าง จึงยิ่งสร้างความประทับใจยิ่งขึ้น ในช่วงที่เข้าไปเป็นอาจารย์ในเพาะช่างนั้นเป็นช่วงรอยต่อของการเรียกร้องให้เปิดปริญญาตรี อาจารย์สวาท ไชยคุณา เป็นผู้ประสานให้เปิดการศึกษาด้านอาชีวศึกษาถึงระดับปริญญาตรีได้ โดยมี พ.ร.บ. วิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษาขึ้น เป็นการรวมเอาสถานศึกษาด้านอาชีวศึกษาที่เปิดสอนสายวิชาชีพ ต่างๆ ในสังกัดกรมอาชีวศึกษาที่โดดเด่นเฉพาะทางเข้าด้วยกัน ถ้าสายวิชาชีพด้านศิลปหัตถกรรมโรงเรียนเพาะช่างซึ่งโดดเด่นมีชื่อเสียงมายาวนานได้เข้าร่วมเป็นศูนย์การจัดการศึกษาระดับปริญญาตรีในชื่อคณะศิลปกรรม โดยมีท่านอาจารย์เฉลิม นาศิริกัญ เป็นคณบดีท่านแรก ในระยะเริ่มต้นคณะศิลปกรรมได้ใช้ครู-อาจารย์ ตลอดจนการใช้วัสดุอุปกรณ์ และเครื่องมือต่างๆ จึงยังคงใช้ของเพาะช่างอยู่ ผู้บริหารจึงมี 2 ตำแหน่ง คือ ผู้อำนวยการเพาะช่าง และคณบดีคณะศิลปกรรมศาสตร์ มีปริญญาเกิดขึ้น 2 อย่าง คือ ศิลปบัณฑิตและศึกษาศาสตร์บัณฑิต ปี พ.ศ. 2527 จุดเปลี่ยนของวิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษาได้เกิดขึ้น เนื่องจากการขยายตัวและความเจริญก้าวหน้าการจัดการศึกษาในระดับปริญญาตรีสายอาชีวศึกษามีนักศึกษาเพิ่มมากขึ้นด้วยพระบารมีแห่งพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวที่ได้ทรงมีพระเมตตาต่อนักเรียนสายวิชาชีพทุกแขนงวิชา โดยได้เสด็จพระราชดำเนินมาพระราชทานปริญญาบัตรให้กับบัณฑิตจากคณะต่างๆ ของวิทยาลัยเทคโนโลยี

และอาชีวศึกษาด้วยพระหัตถ์ของพระองค์เองยังความปลื้มปิติล้นเกล้าล้นกระหม่อมของบรรดานักเรียนสายอาชีวศึกษาทั้งหมด ทำให้ผู้บริหารเล็งเห็นว่าหากต้องการพัฒนาให้เป็นสถาบันอุดมศึกษาด้านอาชีวศึกษาให้สมบูรณ์แบบจะต้องหาสถานที่เพื่อจัดการเป็นศูนย์กลางการเรียนในระดับปริญญาตรีขึ้น เนื่องจากคณะต่างๆ ที่ฝากเรียนในสถานศึกษาเดิมเริ่มแรกคับแคบและไม่สามารถขยายตัวได้ ทีมผู้บริหารระดับสูงได้กำหนดแผนในการจัดหาพื้นที่ก่อสร้างเท่าที่ผมจำได้ท่านศาสตราจารย์อนันต์ กรุแก้ว ได้รับมอบหมายจากท่านผู้บริหารระดับสูงให้เป็นผู้ดำเนินการจัดหาพื้นที่ ซึ่งมีรายละเอียด ขั้นตอน ปัญหา อุปสรรคมากมาย จึงไม่ขอเล่าในที่นี้ แต่ขอขอบคุณท่านผู้บริหารทุกท่านที่ท่านมีวิสัยทัศน์ที่กว้างไกลต่อการพัฒนาระบบการศึกษาด้านอาชีวศึกษาของไทยให้เจริญรุดหน้าทัดเทียมกับการศึกษาในสายอื่นๆ โดยพื้นที่ที่จัดตั้งก็คือพื้นที่ที่เป็นมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรีแห่งนี้แหละครับ

ปีพ.ศ. 2535 ในปีนี้ได้มีโอกาสเข้ามาปลูกต้นสนรอบพื้นที่มหาวิทยาลัย มีบุคลากรของแต่ละคณะมาช่วยกันปลูก และในช่วงนั้นได้ขอพระบรมราชานุญาตขอพระราชทานนามใหม่ และทรงได้โปรดพระราชทานนามให้กับวิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษาใหม่ว่า “สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล” ทางคณะศิลปกรรมได้รับมอบหมายให้ดูแลและเป็นผู้จัดทำประติมากรรม อาจารย์เสาวนิตย์ แสงวิเชียร และอาจารย์สนิท บุซปฤกษ์ ได้มาสำรวจที่ตั้งประติมากรรม และกำหนดแนวคิดโครงร่างแบบ ผมจึงได้ร่างแบบเป็นรูปดอกบัว 4 ชั้น หมายถึง บัว 4 เหล่า รูปแบบภาพร่างดอกบัวได้รับเสนอแนะโดยท่านอธิการบดีให้ปรับปรุงแบบของประติมากรรมบัวเหล็กให้เป็นรูปโค้ง และได้ให้อาจารย์อรุณ ศรีจันทร์ เป็นผู้เขียนแบบ และมีอาจารย์สุนทร จันทร์ประเสริฐ อาจารย์เพาะช่างอีกหลายท่าน และนักศึกษา เป็นผู้ดำเนินการจัดทำประติมากรรมบัวเหล็ก ในวันวางศิลาฤกษ์ไม่สามารถดำเนินงาน

ได้ทัน เนื่องจากประติมากรรมเสร็จไม่ทันแต่ได้ทำฐานศิลาฤกษ์ของบัวไว้ และได้ออกแบบฟอนต์ตัวอักษรของสถาบันเพื่อเป็นต้นแบบฟอนต์ราชวมงคล เมื่อสมเด็จพระเทพฯ วางศิลาฤกษ์แล้วจึงได้กำหนดตำแหน่งที่วางศิลาฤกษ์โดยปลุกต้นไม้บัวสวรรค์ เป็นต้นไม้ประจำสถาบัน และเมื่อมีการโยกย้ายคณะฯให้มาอยู่ที่คลอง 6 มีตึกเพียงแค่ 3 ตึก คือบริเวณ โรงเรียนนวัตกรรมการศึกษา (ศิลปะศาสตร์เดิม) ตึกศึกษาศาสตร์, ตึกศิลปกรรม โดยอาจารย์เสาวนิตย์ แสงวิเชียร ได้ย้ายการเรียนการสอนที่เพาะช่างมาบางส่วน อาจารย์เสริมศักดิ์ สุขเปี่ยม อาจารย์ประจำสาขาจิตรกรรม ได้นำนักศึกษาในบางส่วนมาสอนที่นี้ก่อน และอาจารย์นิยม กองแก้ว ได้ย้ายตามมา เมื่อเป็นคณะเริ่มแรกมีอาคารสำนักงาน 1 หลัง อาคารปฏิบัติการที่เป็นของภาควิชาหัตถกรรม บริเวณกลางเป็นป้อมอาจารย์วินัย ศรีกนก ได้พานักเรียนปรับปรุงบริเวณหน้าตำแหน่งองค์พระครู โดยชุดเป็นป้อมเล็กๆ ปลูกหญ้า มีทางเดินโดยในหน้าฝน จะต้องใช้ไม้พาดเดิน ต่อมาได้อาคาร 2 และได้อาคารปฏิบัติการหัตถกรรมเดิมที่เป็นรูปตัวยู

คณะผู้สัมภาษณ์ : ศิลปะครั้งแรก

คณบดี : หากพูดถึงเรื่องศิลปะจริง ๆ แล้วผมจำความได้ว่าตอนมาเรียนอยู่ที่จังหวัดอุบลราชธานี ซึ่งยังไม่ประสีประสาอะไร รู้แต่เพียงว่า เมื่อเราเขียนภาพอยู่ภาพหนึ่งแล้วเริ่มรู้สึกติดอกติดใจ คือ เขียนภาพผู้หญิงอินเดีย จำชื่อได้ถูกหรือผิดไม่รู้แน่ “มีนาทุมารีธรณีกรรแสง” ซึ่งตอนนั้นได้ไปดูหนังเรื่องธรณีกรรแสง ตอนสมัยผมอยู่ ป.2 เกิดความรู้สึกประทับใจกับการที่เขาเล่น น้ำตาไหล แล้วก็เก็บเอาโปสเตอร์หนังมาเก็บไว้ เพราะว่าสมัยเด็ก ๆ ที่อยู่ต่างจังหวัดเวลาหนึ่งเข้าฉายในโรงเค้าจะมีขบวนรถแห่ ตีกลอง แล้วก็แจกใบปลิวหนังเรื่องนั้นๆ ซึ่งในวัยเด็กจึงได้วิ่งตามรถขบวนแห่เพื่อไปเก็บใบปลิวมา

ซึ่งเป็นภาพที่ประทับใจ จึงถือว่าเป็นจุดเริ่มต้นในการที่ทำให้เกิดศิลปะชิ้นในครั้งแรกในชีวิต คือมีการนำมาเป็นตัวอย่างและลองเขียนตามแบบของใบปลิว นั้น เมื่อเขียนเสร็จแล้วจึงนำไปให้ญาติๆ พี่น้อง พ่อแม่ดู แล้วพวกเขาก็บอกว่าเขียนสวยดี และยังมีอยู่อีกช่วงหนึ่งคือ ตอนที่เรียนโรงเรียนมิชชันนารีฯ ได้เขียนรูปที่โรงเรียนในวันปิยะมหาราชเป็นภาพลายเส้นครูเห็นและได้กล่าวชื่นชม จึงทำให้มีกำลังใจเพิ่มขึ้น

คณะผู้สัมภาษณ์ : ชีวิตนักศึกษาเพาะช่าง

คนบท : ตอนที่ผมสอบเข้าที่โรงเรียนเพาะช่างได้ วันแรกที่เริ่มต้นเรียนเป็นวันที่ผมไปเห็นความรู้สึกที่ขัดแย้งกัน คือ เวลาที่เรียนมันแตกต่างจากที่เราเคยเรียน ผมจำได้ในความรู้สึกนั้นคือ อาจารย์วิยะดา จินดาไทย ผมยังจำได้ดีทีเดียว ท่านเป็นอาจารย์ที่มีรูปร่างสูงใหญ่ สวยมาก คือในช่วงเช้า อาจารย์จะสอนวิชาทฤษฎี การศึกษาทั่วไป ทั้งวิทยาศาสตร์ และสังคม แต่พอช่วงบ่ายในสัปดาห์แรก เมื่ออาจารย์เข้ามาในห้องก็ได้ให้หัวหน้าห้อง เอาเก้าอี้ขีดข้างขวาให้หมด ให้เหลือตรงกลางเอาไว้ ซึ่งเมื่อครั้งที่เราเรียนตั้งแต่ชั้นประถม-มัธยมก็ไม่เคยเห็นการจัดห้องเรียนแบบนี้มาก่อนเลย ซึ่งตอนที่เรียนในชั้นประถมมานั้นการจัดห้องจะต้องเรียงเป็นแถว ต้องทำความสะอาด ครูต้องอยู่หน้าชั้นกับกระดานดำ ซึ่งเมื่อเราเรียนในสัปดาห์แรกนี้ในช่วงเช้าบรรยากาศในการเรียนการสอนก็ยังเป็นปกติอยู่ แต่ในช่วงบ่ายนี้ทำให้สงสัยว่าจะเรียนกันยังไง มีแต่พื้นกลางห้อง หลังจากที่หัวหน้าห้องตามอาจารย์ไปและก็กลับมาพร้อมกับหุ่ และก็มีฝารอง เป็นผ้ามาปูกลางห้อง แล้วเอาหุ่มาตั้ง เสร็จแล้วอาจารย์ก็เดินเข้ามาบอกว่า “เฮ้พวกเธอล้อมวงกันเขียนรูปนี้ ใครจะเขียนตรงไหนก็ได้ อยากเขียนตรงไหนที่คิดว่าสวย ก็ให้เขียนเลย” ก็รู้สึกงง คิดอยู่ในใจ... เอ๊ะ!

มันเกิดอะไรขึ้น ทำไมต้องเรียนอย่างนี้ ไม่เคยเรียนมาก่อน เรามีความรู้สึกว่า มันมีอิสระ มันไม่มีกรอบ ไม่ต้องนั่งบนโต๊ะ ไม่ต้องมีคนมานั่งสอน แต่ให้เราทำเอง ทั้งๆ ที่ไม่รู้ว่าจะทำอะไร แต่อาศัยว่าเรามีประสบการณ์ที่ไปเรียนพิเศษ เคยมีประสบการณ์ จึงเขียนไปตามที่เห็น ผมจำได้ว่าการเขียนภาพในครั้งนั้นก็ยิ่งเขียนไม่เก่ง ซึ่งเพื่อนคนอื่นๆ ในห้องเค้าก็เก่งๆ กันทั้งนั้น เพื่อนที่เรียนพิเศษรุ่นเดียวกันที่มาเรียนอยู่ ก็เป็นศิษย์วัดม่วงแคซึ่งมีอยู่ไม่กี่คน นอกจากนั้นก็มาจากต่างจังหวัดทั่วประเทศ บางคนเขาก็เป็นนักเรียนทุนมาจากจังหวัดสุราษฎร์ธานี ลำปาง และที่เป็นนักเรียนทุน แต่ละคนเก่งๆ ทั้งนั้น ผมจำได้ว่าพอวันแรกผ่านไป อาจารย์ก็เก็บงานและพผ่านไป 1 สัปดาห์ อาจารย์ก็เอามาให้ดูว่าได้คะแนนเท่าไร ผลปรากฏว่าเราก็ไม่ได้ A นะแต่ได้คะแนนในระดับกลาง ๆ ก็คิดว่าโอเคนะ แต่มีความคิดที่ทำให้รู้สึกว้าวแปลก คือ เราเจออิสรภาพ ซึ่งเราไม่เคยเจอมาก่อนโดยครูจะให้เราเลือกทำได้ตามใจชอบ และช่วงที่เรียนปวช.จึงเป็นช่วงที่มีความประทับใจมาก

ชีวิตนักศึกษาเพาะช่าง

ผลงานเขียนสีน้ำจากภาพหุ่นนิ่ง

คณะผู้สัมภาษณ์ : ความประทับใจในวัยเรียน

คนบท : ผมได้พบกับคำว่า “อิสรภาพ” ที่เป็นตัวตนของผมเองครับ คือสมัยที่เราเรียนอยู่ในชั้นประถม-มัธยม รู้สึกว่าอยู่ในกรอบ นั่งเรียงกันเป็นแถว เป็นแนว มีกระดานดำและครูยืนสอนหน้าห้องถูกกฎเกณฑ์ ถูก-ผิด เป็นกรอบให้เราต้องปฏิบัติตามจนเกิดความเคยชิน แต่พอมาเรียนที่โรงเรียนเพาะช่างเกิดความประทับใจและแปลกประหลาดใจหลายอย่าง ตั้งแต่รุ่นผมเป็นรุ่นนักเรียนที่ต้องนั่งกางเกงขาสั้นมาเรียน และเป็นรุ่นสุดท้ายของโรงเรียนเพาะช่าง พอขึ้นปี 2 ทางโรงเรียนเปลี่ยนให้นักเรียนทุกชั้นปีนั่งกางเกงขายาวทั้งหมด แต่ก่อนนักเรียนจะนั่งกางเกงขายาว จะต้องอยู่ชั้นปี 4-5 นอกจากแผนก ปพช. (สายครู) ปี 3 ที่จะออกฝึกสอนจึงจะใส่กางเกงขายาวครับ ส่วนวิธีการสอนของครูช่างที่สร้างความประทับใจโดยเฉพาะในช่วงเช้ามีการเรียนเป็นภาคทฤษฎีต่างๆ ไป ก็มีการจัดห้องเรียนและการสอนเหมือนกับที่ผมเคยเรียนมาในระดับประถม-มัธยม แต่ช่วงบ่ายอาจารย์ผู้สอนปฏิบัติได้สั่งให้พวกเราเคลื่อนย้ายเก้าอี้ขีดข้างผนังห้องทั้งหมดเหลือพื้นที่ว่างบริเวณกลางห้อง แล้วอาจารย์

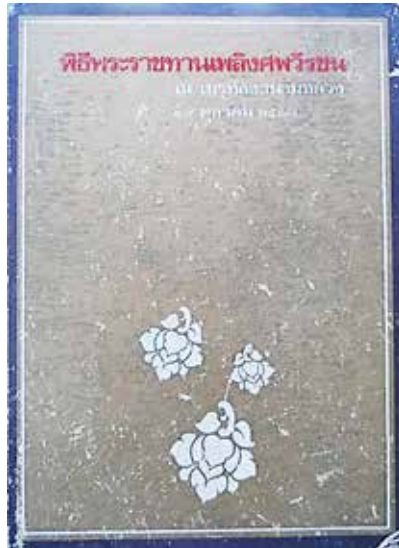
ให้หัวหน้าห้องไปนำหุ่นปูนพลาสติกและผ้าสีสันฉูดผาดสวยงาม 2-3 ผืน มาวางที่พื้นก่อนที่จะนำหุ่นปูนมาวางทับ และหันโน่น หันนี้ เพื่อรับแสงสว่าง จากหน้าต่างห้อง อาจารย์อธิบายให้ผมและเพื่อนๆ ฟัง พอรู้แล้วปล่อยให้วาด รูปด้วยครออิง (Drawing) ลงน้ำหนักแสงเงา ขาว ดำ จำได้ว่าอาจารย์บอกว่า น้ำหนักอ่อน แก่ แสงเงาดู่งๆ เบื้องต้น เข้ม-กลาง-อ่อน แต่ถ้าให้ได้ระยะ อ่อน แก่ จริง ๆ มี 7 ระยะ พวกเราก็หอบหิ้วกระดาน-กระดาขปรีฟ-ดินสอ EE เดินกันทั้งรอบหุ่นและรอบๆห้อง นัยว่าต้องการหามุมที่สวยงามที่สุดแสงเงาที่ดีที่สุด สำหรับตนเองตรงนี้กระมังที่ติดเป็นนิสัยของพวกเราเวลาเรียนอยู่ปี 4-5 ในวิชาเรียนเขียนภาพนู้ด (Nude) ภาพผู้หญิงเปลือย จึงได้พากันลากเฟรม เพื่อหามุมที่ถูกต้อง (อยากดู) กันจ้ำระหวั่น ก็เป็นวิธีการเรียนของคนชอบศิลปะ ซึ่งคนที่ไม่ได้เรียนสายนี้ ถ้านึกถึงคงอิจฉานิด ๆ ก็ได้ จากประสบการณ์การสอนของครูในภาคปฏิบัติดังกล่าว ผมว่าทำให้ผมเริ่มเรียนรู้และเข้าใจถึงคำว่า “การมีอิสระที่จะคิด ที่จะมอง ที่จะเลือก ด้วยมิติที่เป็นมนุษย์ของเราเอง” ทำให้เราเข้าใจตัวตนของเรามากขึ้น แต่ถ้าไม่เปิดตัวเองในการรับรู้ ให้อ้ากว้างขวางขึ้น ก็จะเป็นผู้ที่เห็นอัตตาตนเองสูงส่งเป็น อัตลักษณ์เฉพาะตนอีกรูปแบบหนึ่งก็มี

บรรยากาศการเรียนการสอนเขียนภาพนู้ด (Nude) ภาพผู้หญิงเปลือย

ในสมัยก่อนใครที่มีฝีมือสูง มั่นใจไม่คิดจะเรียนในแผนกอะไรเลย พอจบชั้นปีที่ 3 ก็มักจะตีฝีไม้ลายมือกันเพื่อจะไปสอบเรียนต่อที่มหาวิทยาลัยศิลปากร เพราะเชื่อมั่นว่าเป็นแหล่งผลิตศิลปินที่มีชื่อเสียงมีความเป็นสมัยใหม่ไม่ติดรูปแบบ อะคาเดมี่ หรือด้านช่างฝีมือแบบเพาะช่าง ซึ่งมีเพื่อนๆ หลายคน ได้ไปศึกษาต่อที่มหาวิทยาลัยศิลปากร ส่วนผมและเพื่อนอีกจำนวนมาเรียนต่อสายครู ปมช. ที่เพาะช่างจนสำเร็จการศึกษาปีที่ 5 และได้มีโอกาสศึกษาต่อที่วิทยาลัยการศึกษาประสานมิตร หลักสูตร ศึกษาศาสตร์บัณฑิต (กศบ.) เอกศิลปศึกษา วิชาโทประวัติศาสตร์ นับเป็นรุ่นที่ 5 ของมหาวิทยาลัย ได้เปิดมาโดยมีครูอารีย์ สุทธิพันธ์ (ปัจจุบันเป็นศาสตราจารย์พิเศษ อารีย์ สุทธิพันธ์ ศิลปินแห่งชาติ) เป็นครูผู้สอนและมีครูที่สอนอีกหลายท่าน เช่น ครูวิรุณ ตั้งเจริญ ครูวิเชียร วงศ์ใหญ่ ครูวินัย โสมดี ครูสุพจน์ โตนวล เป็นต้น เป็นครูรุ่นใหม่ไฟทั้งแรง ทั้งกระปริบ เป็นการเข้าไปเรียนทั้งสร้างประสบการณ์ ความประทับใจ ระคนความตื่นเต้น เร้าใจ แลกประหลาด เป็นประสบการณ์ที่ค้นพบอิสระภาพ เมื่อสมัยเรียนที่เพาะช่างแปรเปลี่ยน ทำทนายให้ผมหลุดจากกรอบความคิดเดิม จากการเขียนรูปโดยอิสระ แต่ติดกรอบในรูปแบบของอะคาเดมี่ มาเจอกรอบที่ไร้ขอบเขตและขีดจำกัดแรกๆ ไปไม่เป็นเหมือนกันครับ ที่ประทับใจมีอยู่วันหนึ่ง ครูอารีย์ให้เราไปเอาหุ่นมาเขียน พวกเราเขียนไปได้ครึ่งวันจนเขียนจะเสร็จอยู่แล้ว เพราะแต่ละคนที่สอบเข้าไปเรียนได้ตีฝีมือไม่ธรรมดาทีเดียว เขียนหุ่นปูนเป็นหุ่นปูนพลาสติกขาวจืดกันเลย แต่ครูให้หัวหน้านำมารวมกันแล้วทำลายก็เป็นงกกันสิครับ แถมออกคำสั่งให้เริ่มเขียนใหม่ บ่ายๆ จะมาตรวจให้คะแนน อิสระภาพที่มีติดตัวมาของผม จมคลองแสนแสบหายจ้อย เพื่อนๆ ขณะนั้นคงยากที่จะคาดเดาความรู้สึกต่างก้มหน้าก้มตา ใส่อารมณ์ลงบนภาพวาดกันอย่างฉงน ผมยอมรับว่าตั้งแต่

เรียนมาผมวาดภาพนี้ไม่เสร็จ ได้แต่ร่างเป็นโครงไว้ แสงเงาไม่ได้ลง เพื่อนๆ แต่ละคนก็ไม่ได้ต่างกันนัก ฝีมือลายมือที่ติดตัวมาแต่ละคนทิ้งสูญสิ้นแบบเสียศูนย์กัน เป็นแถบๆ แต่พอช่วงบ่ายที่ครูนัดตรวจ ท่านเดินมาพร้อมรอยยิ้มและควีนบุหรี แล้วครูก็สอนพวกเราว่า “เมื่อไหร่ตตะกอนแล้วพวกเธอก็จะเห็นน้ำใส น้ำใสเมื่อไหร่แล้วเธอจะรู้” ครับครู ผมประทับใจ และสิ่งที่ครูสอน ผมเห็นและได้นำคำสอนของครูมาใช้แล้วครับ (ยกเว้น วิธีที่ครูสอนเพราะมีครูคนเดียวที่สอนแบบนี้ได้ครับ) และในช่วงความประทับใจอีกช่วงหนึ่งในขณะที่เรียนที่ประสานมิตร เป็นช่วงเวลาประวัติศาสตร์ของการเปลี่ยนแปลงด้านการเมือง เมื่อเกิดเหตุการณ์วันมหาวิปโยค 14 ตุลาคม 2516 ขณะนั้น นิสิต นักศึกษามีการเดินขบวน ผมและเพื่อน ๆ อาจารย์ยวสันต์ งามสันติกุล ได้นำป้ายคัดเอาต์คัดค้านเผด็จการไปติดตั้งที่หอประชุมประสานมิตร ครูอาร์ เห็นว่าหากปล่อยให้ให้นักศึกษาไม่มีทางออกจะยิ่งไปกันใหญ่ ครูได้ให้พวกเรา (ออกอุบายช่วยกันสร้างประติมากรรมสมัยใหม่ โคนเนติกอาร์ต) ขวางไว้หน้าประตู Shop ทางเข้าตึกศิลปะ ครูให้ไปเอาแท่งอะลูมิเนียมยาวสัก 2-3 เมตร ของช่างผู้รับเหมาซ่อมตึกมาผูกด้วยเอ็นใส แล้วนำไปแขวนไว้หากมีนักศึกษาเดินผ่านจะได้โยกแท่งอะลูมิเนียมแกว่งไปมากระทบกันให้เกิดเคลื่อนไหวและมีเสียงดัง ทำให้หันเหความสนใจด้านการเมืองไป ท่านสรุปให้พวกเราฟัง ซึ่งก็เป็นเรื่องจริง ใครเดินผ่าน (จะต้องผ่านเพื่อเข้า Shop ปฏิบัติงาน) จะต้องมี Action ทุกคนทำให้รู้สึกว่าการสร้างพลังการเคลื่อนไหวในรูปแบบศิลปะได้ ภายหลังผมได้เข้าร่วมเป็นหนึ่งในคณะกรรมการจัดทำหนังสือ “พิธีพระราชทานเพลิงศพวีรชน” โดยผมรับหน้าที่ออกแบบปกและจัดอาร์ตเวิร์คหนังสือ ดำเนินการจนเสร็จสิ้น เป็นความประทับใจและภูมิใจที่ได้ใช้สิ่งที่ตนเองเรียนมา ทำคุณประโยชน์ต่อชาติภูมิในอีกรูปแบบหนึ่งครับ

ผลงานจัดทำหนังสือ “พิธีพระราชทานเพลิงศพวีรชน”
โดยรับหน้าที่ออกแบบปกและจัดอาร์ตเวิร์คหนังสือ

คณะผู้สัมภาษณ์ : บุคคลต้นแบบทางศิลปะ

คุณบตี : มีหลายท่านนะ ท่านแรกก็คือคุณลุงคิด โกศลวัฒน์ ซึ่งเป็นคุณลุงของผมเอง ท่านต่อมาก็คือครูเฉลิม นาศิริรักษ์ ท่านเป็นครูผมตั้งแต่ผมไม่ได้เข้าเรียนที่โรงเรียนเพาะช่างเลย เห็นแต่ภาพวาดประกอบในหนังสือเรียน และในหนังสือช่วยพฤษ์ ในขณะนั้นยังมีโอกาสนำภาพวาดของท่านมาหัดวาดเลย ท่านมีความเป็นครูสอนศิลปะทั้งระดับประถม มัธยม อาชีวะ และระดับมืออาชีพจริงๆ อย่างน้อยๆ ในชีวิตวัยเรียน ผมได้เรียนกับครูที่เป็นระดับศิลปินแห่งชาติ ทั้งระดับอาชีวศึกษาก็คือ ครูเฉลิม นาศิริรักษ์ และระดับปริญญาตรีคือครู อารี สุทธิพันธ์ และอีกท่านหนึ่งคือ อาจารย์สุจจริต หิรัญกุล ซึ่งท่านเป็นครูประจำชั้นในตอนเรียนอยู่เพาะช่างปี 4-5 และได้เป็นผู้ชักชวนและเลือกให้

ผมมาเป็นครูที่โรงเรียนเพาะช่างเป็นครูผู้ให้เทคนิควิธีการวาดภาพสีน้ำมัน และแนวทางการใช้ชีวิตของความเป็นครูช่าง และยังมีครูที่เป็นต้นแบบให้กับผมอีกหลายท่านครับ เมื่อผมเข้าเป็นนักเรียนโรงเรียนเพาะช่างสิ่งหนึ่งที่ทุกคนถูกปลูกฝังก็คือ ต้องยึดเสาหลักทั้ง 6 ต้น ที่อยู่หน้าตึกอำนวยการโรงเรียนเพาะช่าง ซึ่งท่านศาสตราจารย์ประภิต จิตบัวบุศย์ ศิลปินแห่งชาติ อดีตครูใหญ่ โรงเรียนเพาะช่าง และเป็นผู้ออกแบบก่อสร้างอาคารทรงไทยประยุกต์โรงเรียนเพาะช่างรุ่นแรกๆ เป็นผู้สร้างและกำหนดแนวทางของช่างเพื่อยึดถือปฏิบัติ ผมยังจดจำและนำมาใช้จนถึงทุกวันนี้ เสาหลักทั้ง 6 ต้น ได้แก่ ต้นที่ 1 ช่างจะต้องมีระเบียบ ต้นที่ 2 ช่างจะต้องมีประเพณี ต้นที่ 3 ช่างจะต้องมีหน้าที่ ต้นที่ 4 ช่างต้องมีสามัคคี ต้นที่ 5 ช่างต้องมีอาวุโส และเสาต้นที่ 6 ช่างต้องมีจิตใจ ผมลองมานั่งทบทวนหลักการทั้ง 6 ประการ ผมว่าไม่ล้าสมัยเลยแต่เป็นแก่นแท้สำหรับการอยู่ร่วมกันของบรรดาช่างทั้งปวง หากละเลยไปหรือขาดหายไปบางหลักการจะทำให้ช่างอยู่ร่วมกันค่อนข้างขาดเอกภาพ ผมขอคารวะซึ่งครูครับ

ภาพที่ 1 บุคคลต้นแบบทางศิลปะที่ประทับใจ

คณบดีผู้สัมภาษณ์ : วยเข้าสู่การบริหาร

คณบดี : เริ่มจากผมเป็นครูอัตราจ้างอยู่ที่โรงเรียนเพาะช่างเมื่อปี พ.ศ. 2518 และสอบบรรจุเป็นครูรุ่นแรกของคณะศิลปกรรม เมื่อปี พ.ศ. 2521 ในรุ่นเดียวกันก็จะมีผม มีอาจารย์ศรีสวัสดิ์ ศรีศรากร (ปัจจุบัน ข้าราชการบำนาญ) อาจารย์อมร ปรางค์น้อย (ปัจจุบันข้าราชการบำนาญ) อาจารย์พนม พรกุล (ปัจจุบันข้าราชการบำนาญ) ถ้าไล่เรียงการทำหน้าที่นอกเหนือจากการสอนแล้วได้เริ่มเรียนรู้จากการมอบหมายของผู้บังคับบัญชาในด้านบริหาร โดยเริ่มจากรับหน้าที่เป็นหัวหน้าแผนกพัสดุของคณะศิลปกรรมเมื่อครั้งคณะศิลปกรรมเปิดการเรียน การสอน อยู่ในบริเวณวิทยาลัยเพาะช่าง (ปี พ.ศ. 2524-2525) ร่องรอยเก่าๆ ที่ได้ทำหน้าที่ส่วนหนึ่ง คือการเขียนเลขครุภัณฑ์ในส่วนที่คณะศิลปกรรมได้รับมา ยังปรากฏที่ครุภัณฑ์รุ่นเก่าๆ หากมีอยู่จะปรากฏตัวหนังสือ ศก. ทำให้ได้เรียนรู้ระบบพัสดุและการเขียนตัวหนังสือหมายเลขครุภัณฑ์สวยๆ หลังจากนั้นได้รับตำแหน่งหัวหน้าแผนกจิตรกรรม หัวหน้าภาคศิลปกรรม ก่อนที่จะได้มีการย้ายการเรียน การสอน มาอยู่ที่ศูนย์กลางการศึกษา ระดับปริญญาตรีที่คลองหกเมื่อต้นปี พ.ศ. 2535 และเมื่อได้ย้ายมาที่คลองหกได้รับการแต่งตั้งจากทางคณบดี เสาวนิตย์ แสงวิเชียร ซึ่งท่านเป็นคณบดีคณะศิลปกรรม เป็นผู้นำในการย้ายระบบทั้งระบบการจัดการเรียน การสอนสายศิลปกรรมระดับปริญญาตรีที่เคยฝากการเรียน การสอนที่เพาะช่างมานานกว่า 16-17 ปี มาอยู่ที่คลองหกแห่งนี้ เดิมที่มีอาคารอยู่แค่ 3 อาคาร คือ อาคาร 1, 2 และ 3 ส่วนตำแหน่งบริเวณโดยรอบยังเป็นพื้นที่เปล่ามีหนองน้ำและทุ่งหญ้า ตำแหน่งที่ประดิษฐานพระครูวิชณูกรรมยังเป็นสระน้ำเล็กๆ ขอเอียนามอาจารย์รุ่นแรกๆ ที่พานักศึกษาคณะศิลปกรรมมาเรียนมาสอนก่อนใครเพื่อนก็คือ อาจารย์เสริมศักดิ์ สุขเปี่ยม (ปัจจุบันลาออกจากราชการ เนื่องจากปัญหา

สุภาพ) อาจารย์นิยม กองแก้ว (ปัจจุบันประกอบอาชีพส่วนตัว) รศ.วรพงศ์ วรชาติอุดมพงศ์ (ปัจจุบันข้าราชการบำนาญ) และพวกเราส่วนใหญ่ก็ย้ายมาอยู่ที่คลองหก ทั้งหมด และเปิดการเรียนการสอนเต็มรูปแบบ

อาจารย์รุ่นแรกๆ ที่ย้ายมาคณะศิลปกรรมคลองหก

เมื่อปี พ.ศ. 2535 ผมได้รับความกรุณาจากท่านอาจารย์เสาวนิตย์ แสงวิเชียร ให้เข้ามาทำหน้าที่ในการบริหารงานโดยได้แต่งตั้งให้ผมดำรงตำแหน่งรองคณบดีฝ่ายวิจัยและพัฒนา และดูแลงานแผนด้วย ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2536 ผู้บริหารที่มาดำรงตำแหน่งต่อจากท่านคณบดีเสาวนิตย์ เนื่องจากท่านได้ลาออกราชการ เมื่อเสร็จสิ้นภาระกิจอันหนักหน่วงในการนำพาพวกเราชาวศิลปกรรมย้ายมาอยู่ที่ทำการแห่งใหม่เสร็จสมบูรณ์ ทางสถาบันเทคโนโลยีราชมงคลได้แต่งตั้งคณบดีใหม่ ให้มาบริหารคณะศิลปกรรมโดยเรียงลำดับต่อจากท่านคณบดีเสาวนิต ดังนี้ ท่านคณบดีดิเรก มานะพงศ์ (รองอธิการบดีและดำรงตำแหน่งคณบดีอีกตำแหน่ง ท่านคณบดีสมทรง สีตะลาเย็น และท่านคณบดีอัครนี้อยู่ ชูอรุณ ซึ่งผู้บริหารแต่ท่านได้ให้ความไว้

วางใจ ให้ผมดูแลตำแหน่งงานวิจัยและพัฒนา และดูแลงานแผนเป็นเวลาติดต่อกันร่วม 12 ปี ผมได้รับประสบการณ์จากการทำหน้าที่บริหารด้านนี้มา เป็นช่วงเวลาที่ผมมีความสุขมากเลยครับ ได้เรียนรู้จากอดีตคนบดีและผู้บริหารทุกระดับตลอดจนบุคลากรคณะศิลปกรรม มีส่วนร่วมของการทำแผนพัฒนาคณะศิลปกรรมมาตั้งแต่แผนระยะยาว 15 ปี แผนระยะกลาง 4-5 ปี และแผนในแต่ละปี เห็นแนวทางของการพัฒนาของคณะมาอย่างต่อเนื่อง แนวคิดที่ผมได้รับจากอดีตคนบดีแต่ละท่าน เช่น “เราจะให้ทุกคนเห็นเหมือนเรานั้น เป็นไปไม่ได้ แต่เราต้องทำในเชิงที่เราเห็นให้คนส่วนใหญ่เห็นก่อน”

“การขออาคารสิ่งก่อสร้างใหญ่ ๆ ขอบปีนี้อีก 4-5 ปี ถึงจะได้ใช้แต่ก็ไม่สมบูรณต้องวางแผนการขอครุภัณฑ์ประกอบในแต่ละปีให้สอดคล้องกับแผนงาน”

“วัสดุ ครุภัณฑ์คงเหลือ เมื่อสะสมไว้มาก ๆ ต้องรู้จักจ่ายออกเสียบ้างจะได้เบาตัว”

“งานทุกอย่างต้องเอาใจเขามาใส่ใจเรา ต้องดูแลให้เขามีความสุข”

“การทำงานต้องทำตามหน้าที่ต้องมีหลักการมีระบบและถูกต้อง”

ยังมีอื่นๆ อีกมากมายแต่ที่ผมนำมาประยุกต์ใช้เท่าที่จะจำได้และผมขอกราบขอบพระคุณอดีตคณาจารย์ทุกท่านที่ได้ร่วมสร้างสรรค์ และพัฒนาคณะศิลปกรรมให้เจริญรุ่งเรืองดังปรากฏ เป็นเชิงประจักษ์ให้เห็นดังเช่นปัจจุบันนี้ครับ

ถ้าให้ผมสรุปช่วงชีวิตตลอดระยะเวลาตั้งแต่วัยเด็ก วัยเรียน วัยทำงาน มักเป็นช่วงระยะเวลาของรอยต่อปรากฏการเปลี่ยนใหม่ๆ เสมอ ไม่ว่าจะเป็นครอบครัวเด็กต่างจังหวัด เข้ามาเรียนมัธยมในกรุงเทพ เรียนสายอาชีพศิลปหัตถกรรมสายครู จากรั้วโรงเรียนเพาะช่างเป็นวิทยาลัยเพาะช่าง สู้ร่วมมหาวิทยาลัยจากวิทยาลัยวิชาการศึกษาเปลี่ยนชื่อเป็นมหาวิทยาลัย

ศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร เกิดเหตุการณ์วันมหาวิปโยค 14 ตุลาคม 2516 เป็นครูเพาะช่างบรรจุเป็นครูคณะศิลปกรรมวิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษา ได้รับพระราชทานนามใหม่เป็นสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล จนมิม พ.ร.บ. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

การเป็นผู้บริหารในช่วงรอยต่อระหว่างการเป็นคณบดี คณะศิลปกรรม สถาบันเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี และคณบดีศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี นับเป็นช่วงชีวิตของการรับราชการครูที่ให้คุณค่ากับชีวิตของเด็กต่างจังหวัดอย่างมากเลยครับ

เมื่อปี พ.ศ. 2547 ผมได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งคณบดีคณะศิลปกรรม สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล สืบแทนท่านคณบดี รองศาสตราจารย์ อัครนิย ชูอรุณ (ราชบัณฑิต) ซึ่งท่านดำรงตำแหน่งคณบดีมา 8 ปี 2 สมัย ท่านอธิการบดี รองศาสตราจารย์ ดร.นายยุทธ สงค์ธนาพิทักษ์ ซึ่งท่านดำรงตำแหน่งอธิการบดีสถาบันเทคโนโลยีราชมงคลในขณะนั้น ได้มีคำสั่งให้ผมดำรงตำแหน่งคณบดีคณะศิลปกรรมแทน ท่านได้เรียกผมให้เข้าพบพร้อมมอบนโยบายการบริหารงานโดยท่านชี้แจงเพียงว่าทางสถาบันจะเป็นผู้มอบนโยบายเป็นภาพรวมใหญ่ ขอให้คณบดีปฏิบัติตามแต่จะไม่เข้าไปล้วงลึกการบริหารงานบุคคล ให้เป็นหน้าที่ของคณบดีไปบริหารจัดการเอง มีอะไรที่ติดขัดให้แจ้งทางสถาบันทราบเพื่อร่วมกันดำเนินการ และท่านได้ให้แนวคิดเพื่อการเตรียมความพร้อมในการยกร่าง พ.ร.บ. ปรับเปลี่ยนจากสถาบันเป็นมหาวิทยาลัย ซึ่งการดำเนินการดังกล่าวก็ได้มีกระบวนการอย่างต่อเนื่องตั้งแต่ปี 2547-2548-2549 การยกร่างจึงสำเร็จเป็นรูปเป็นร่างมี พ.ร.บ. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล มี 1 พ.ร.บ. แต่ร่วมกลุ่มสถาบันการศึกษาออกเป็น 9 มหาวิทยาลัย หนึ่งในนั้นก็ คือ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี ซึ่งกระบวนการต่าง ๆ ต้องเป็นไปตาม พ.ร.บ. มหาวิทยาลัย ทำให้ตำแหน่งคณบดีทุกคณะที่เกิดจากการแต่งตั้ง

ต้องสิ้นสุดลง ต้องเข้ากระบวนการสรรหา โดยคณะกรรมการสภามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล ซึ่งผมก็ได้มีโอกาสเป็นกรรมการสภาโดยตำแหน่งจากครั้งที่ เป็นสภาสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล เมื่อยังไม่มีสภามหาวิทยาลัยทั้ง 9 แห่ง จึงต้องอาศัยสภาเดิมเป็นคณะกรรมการดำเนินการเพื่อให้เป็นไปตามข้อบังคับ ซึ่งขณะนั้นเป็นการรวมเอาสองหน่วยงาน คือ คณะนาฏศิลป์และดุริยางค์ กับคณะศิลปกรรมมารวมกันโดยใช้ชื่อเป็นคณะศิลปกรรมศาสตร์ ตาม พ.ร.บ. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรีที่กำหนดไว้ นับเป็นการเปลี่ยนแปลงองค์กรครั้งใหญ่อีกครั้งหนึ่ง สิ่งที่เป็นประสบการณ์ในชีวิตรับราชการคือผมได้มีโอกาสลงคะแนนเสียงในฐานะกรรมการสภามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล เลือกรับบริหารมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลทั้ง 9 แห่ง และทุกระดับเป็น กรรมการผู้เลือกและเป็นผู้ที่ถูกคณะกรรมการเลือกเพื่อให้ดำรงตำแหน่งคณบดี คณะศิลปกรรมศาสตร์ด้วย จึงเป็นเรื่องที่ผมมีช่วงวัยที่เป็นช่วงเวลาของการ ปรับเปลี่ยนครั้งใหญ่ สถาบันการศึกษาที่พัฒนาตนเองจากสถาบันการศึกษา ด้านอาชีวศึกษาสู่มหาวิทยาลัย

ในระยะเวลาของการเป็นคณะศิลปกรรมภายใต้ชื่อเริ่มต้นจากวิทยาลัย เทคโนโลยีและอาชีวศึกษา ได้รับพระราชทานนามและตราสัญลักษณ์ใหม่เป็น สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล มีรายนามผู้บริหาร ตำแหน่งคณบดี ดังนี้

1. อาจารย์เฉลิม นาคีรักษ์ (ศิลปินแห่งชาติ) ผู้อำนวยการวิทยาลัย เพาะช่างและคณบดีคณะศิลปกรรม

2. อาจารย์เจนจิตต์ กุณทลบุตร (ผู้อำนวยการวิทยาลัยเพาะช่างและ คณบดีคณะศิลปกรรม)

3. อาจารย์บรรจบ พลาวงศ์ (ผู้อำนวยการวิทยาลัยเพาะช่างและ คณบดีคณะศิลปกรรม)

4. อาจารย์สนธิท บุษปฤกษ์ (ผู้อำนวยการวิทยาลัยเพาะช่างและคณบดีคณะศิลปกรรม)
5. รองศาสตราจารย์เสาวนิตย์ แสงวิเชียร (คณบดีคณะศิลปกรรม)
6. อาจารย์ติเรก มานะพงศ์ (รองอธิการบดีและคณะศิลปกรรม)
7. รองศาสตราจารย์สมทรง สีตะลายัน (คณบดีคณะศิลปกรรม)
8. รองศาสตราจารย์อัศนีย์ ชูอรุณ (ราชบัณฑิต คณบดีคณะศิลปกรรม)
9. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ธนา เหมวงษา (คณบดีคณะศิลปกรรม พ.ศ. 2547-2550) (ผู้ช่วยศาสตราจารย์ธนา เหมวงษา ดำรงตำแหน่งคณบดีคณะศิลปกรรมศาสตร์ 2 วาระ พ.ศ. 2550-2558)

คณะผู้สัมภาษณ์ : ช่วงระยะเวลาที่ท่านมีการบริหารอย่างไร

คณบดี : ผมต้องขอยกตัวก่อนที่ผมไม่ได้คาดคิดมาก่อนที่จะได้เติบโตมาเป็นผู้บริหาร เพียงแต่ได้เคยตั้งเป้าหมายของการรับราชการเอาไว้ว่าชาตินี้ขอให้ได้เป็นข้าราชการชั้นเอก ซี 8 ก็ถือว่าประสบความสำเร็จกับการรับราชการแล้ว ส่วนตำแหน่งบริหารก็เคยคิดเอาไว้ว่าสูงสุดคงประมาณเป็นรองของตำแหน่งบริหารก็ถือว่าที่สุดยอดของชีวิตการรับราชการแล้ว ผมลองมาทบทวนดูว่าผมมาอยู่ในตำแหน่งหน้าที่การบริหารได้อย่างไร ก็ควรจะมีอยู่คำตอบหลักๆ ก็คือ เป็นอาจารย์สอบและบรรจุเป็นรุ่นแรกของคณะศิลปกรรม आयुวสุโสเกือบจะสูงสุดก็คงเป็นเหตุปัจจัยหลักๆ ครับ ส่วนความรู้ความสามารถก็ไม่ได้โดดเด่นอะไรมากนักเพียงแต่ตอนเป็นรองฝ่ายวิจัยและพัฒนาและได้ดูแลฝ่ายแผน ได้มีโอกาสเสนอแนวคิดการพัฒนาคณะศิลปกรรมตลอดระยะเวลากว่า 12 ปี ร่วมกับคณะผู้บริหารรุ่นแล้วรุ่นเล่าเห็นการพัฒนาการคณะศิลปกรรมมาอย่างต่อเนื่อง ตลอดจนพัฒนาสู่การเป็นคณบดีคณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรีคนแรก ถ้าจะ

ถามผมมีแนวคิดในการบริหารเช่นไร แรกเริ่มผมได้เรียนปริญญาครุฑาอาจารย์ที่ผมเคารพรักตลอดจนอดีตคณบดี ว่าผมจะบริหารงานอย่างไรถึงจะนำพา คณะศิลปกรรมศาสตร์ไปให้ตลอดรอดฝั่ง ไม่ล้มจมกลางทางเสียก่อน ก็ได้ข้อเสนอแนะดีๆ ในหลายๆ ประเด็น แต่ถึงที่สุดประสบการณ์การคิดนอกกรอบ และอิสรภาพในเชิงสร้างสรรค์ ทำให้ผมเลือกมุมมองการบริหารคณะศิลปกรรมศาสตร์ว่า “ทฤษฎีปลา 2 น้ำ” คือ ปลาน้ำจืดและปลาน้ำเค็มหากจะว่ายน้ำขึ้นต้นน้ำหรือปลายน้ำน้ำจืดและน้ำเค็มที่มาบรรจบกันบริเวณนั้นเขาเรียกว่า น้ำกร่อย เราควรจะให้พื้นที่คณะศิลปกรรมศาสตร์ เป็นพื้นที่น้ำกร่อยให้มีระยะพื้นที่เพื่อให้ปลาทั้ง 2 น้ำว่ายมาพบกันก่อน ซึ่งตลอดระยะเวลาบริหารงานมา 2 วาระ 8 ปี ผมคิดว่าทำได้ดีพอสมควรตามสภาวะกาลที่ทำได้ หากจะถามว่าผมบริหารตามทฤษฎีสำเร็จหรือไม่ ผมยังไม่กล้าพอที่จะพูดด้วยความรู้สึของผมเอง เพราะการบริหารงานมันเป็นพลวัตรที่ไม่หยุดนิ่งเหมือนกระแสน้ำจืดกับน้ำเค็มหากน้ำจืดน้อยน้ำเค็มก็เข้ามาในน้ำกร่อยเยอะหากน้ำเค็มน้อยน้ำจืดก็มีระยะเข้าสู่เขตน้ำกร่อยมากมันก็เป็นเช่นนี้ เราควรดูแลปลาที่อยู่ในเขตน้ำกร่อยให้ว่ายหาอาหารใช้ชีวิตอย่างเป็นปกติสุข พยายามอย่าให้ผลกระทบจากน้ำจืดและน้ำเค็มจนขาดสมดุลครับ

ส่วนมากผมมักจะนำประสบการณ์ด้วยศิลปะมาใช้ในการบริหาร เช่น ผมจะพูดคุยกับเพื่อนๆ อาจารย์เสมอว่า ผมเป็นคนชอบสีเทาเพราะสีเทาเป็นพื้นที่ที่ทุกสีทุกวรรณะไม่มีร้อนหรือเย็นวางลงบนพื้นที่สีเทาจะดูสวยเสมอหรือเวลาบริหารงานผมก็จะใช้ทฤษฎีการจัดองค์ประกอบในทางศิลปะมาใช้เหมือนผมกำลังสร้างสรรค์งานศิลปะลงบนเฟรม 1 ชั้น มีคน มืงาน เสมือนส่วนประกอบของงานศิลปะ หากจัดองค์ประกอบลงตัวเกิดความกลมกลืนงานต่างๆ ก็ลื่นไหลสวยงามมีความสุข หากแสดงข้อขัดแย้งเราก็ต้องมองว่าภาพที่สร้างสรรค์ไม่สามารถทำให้สวยงามสมบูรณ์แบบในทุกจุด ผลงานศิลปะที่

สมบูรณ์แบบต้องมีทั้งจุดเด่น จุดรอง จุดด้อย แต่เมื่อโดยรวมแล้ววงตัวสมบูรณ์แบบสวยงามอย่างกลมกลืนจะถูกหรือผิดผมก็ไม่สามารถตอบได้ครับ

คณะผู้สัมภาษณ์ : วัฒนธรรมองค์กรรองคณะศิลปกรรมศาสตร์

คณบดี : ผมคงตอบคำถามได้ค่อนข้างลำบาก เพราะคำว่าวัฒนธรรมเป็นเรื่องของการพัฒนา การใช้ชีวิตชีวิตร่วมกันของคนในองค์กรจนเป็นวิธีปฏิบัติในรูปแบบที่ถือปฏิบัติต่อกัน แต่สิ่งที่ผมรับรู้และรู้สึกได้ ก็คือการอยู่ร่วมกันฉันท์ญาติมิตร ฉันทัพันธ์ ระบบครอบครัวแบบภาพยนตร์ไทย มีครบทุกรสชาติผมว่า “ดอกไม้หลากหลายสายพันธุ์เวลาออกดอกหลากหลายทั้งรูปทรงและสีสันผมว่ามันดูสุดสวย งดงามกว่าดอกไม้แห่งหลากสีที่ปักในแจกันนะ

คณะผู้สัมภาษณ์ : แนวคิดที่คณบดีจะฝากไว้ให้กับคนรุ่นหลัง

คณบดี : ดอกไม้หลากหลายสายพันธุ์ ปลาทั้งน้ำจืดและน้ำเค็มก็มีหลากหลายสายพันธุ์ แต่ละสายพันธุ์มันมีอัตลักษณ์เฉพาะสายพันธุ์ หากต้องอยู่ในเขตพื้นที่จำเพาะ สิ่งแรกก็ต้องปรับเพื่อให้อยู่ในพื้นที่สิ่งแวดล้อมจำเพาะให้ได้ ถึงแม้ต้องใช้เวลาอาจจะออกดอกออกผลช้าไปบ้าง หรือไม่ชินกับน้ำใหม่ที่เข้าไปอยู่บ้างแต่เมื่อปรับตัวได้ ก็ยังคงเป็นสายพันธุ์ของตัวเอง ผมจะไม่เห็นด้วยอย่างยิ่งที่จะต้องเปลี่ยนสายพันธุ์ที่หลากหลาย ให้มีสายพันธุ์เดียว แต่สิ่งที่ผมต้องการเห็น คือความหลากหลายที่เบิกบานสดชื่นตามสายพันธุ์ แล้วความงดงามก็จะบังเกิดขึ้นในท้องทุ่งที่เรียกว่าทุ่งศิลปกรรมศาสตร์ครับ

สุดท้ายไม่มีผู้บริหารท่านใดเมื่อต้องรับผิดชอบองค์กรแล้ว ท่านมุ่งมั่นสร้างสรรค์ความเจริญมาสู่องค์กรทุกคน แต่คำคำหาคำนิยามก็มักจะเป็นอย่าง

ติดตามมาเสมอ “ดูละครแล้วเราต้องต้องย้อนดูตัวตนเองก่อนเสมอ” ไม่มีใครที่ดีอย่างสมบูรณ์แน่นอน ผมมักจะสรุปหากต้องพูดคุยกับพวกเราหลายคนเสมอว่า” “ใครจะว่าจะติชมหรือให้ผมเป็นอะไรก็ได้ตามที่เขาต้องการให้ผมเป็นตามนี้เขาต้องการให้เป็นแต่ผมรู้จักตัวตนที่ผมเป็นอยู่ทุกปัจจุบันะสติ”

บรรยากาศขณะสัมภาษณ์

เป็นบรรยากาศที่คณะผู้สัมภาษณ์ได้เห็นท่านคณบดีมีความสุข สดใสกว่าทุกครั้งและท่านได้เสนอข้อคิดให้พวกเราอยู่ร่วมกันได้อย่างมีความสุขคือดอกไม้หลากหลายสายพันธุ์เวลาออกดอกหลากหลายทั้งรูปทรงและสีกลิ่นดูสวยงามดงามกว่าดอกไม้แห่งหลา